

Förslag till skyddsföreskrifter

Tillhörande vattenskyddsområde för Arvidsjaurs kommuns reservvattentäkt

Uppdragsledare
Malin Naess
E-mail
malin.naess@afry.com
Mobil
+46 72 208 02 44

Handläggare
Maria Granberg
Malin Naess
Granskare
Maria Widmark
Johanna Myrland

Kund
Arvidsjaurs kommun

Datum
2022-08-30

Uppdragsnummer
776897

Innehållsförteckning

1	Vattenskyddsområde med tillhörande föreskrifter	3
1.1	Syfte.....	3
1.2	Skyddszoner	3
2	Skyddsföreskrifter	3
2.1	Allmänt	3
2.2	Övergångsregler	4
2.3	Definitioner	4
2.4	Skyddsföreskrifter	6
	§ 1 PETROLEUMPRODUKTER OCH ANDRA BRANDFARLIGA VÄTSKOR	6
	§ 2 UPPSTÄLLNING OCH SKÖTSEL AV FORDON OCH MASKINER	6
	§ 3 DAGVATTEN OCH VÄGHÅLLNING	6
	§ 4 MILJÖFARLIG VERKSAMHET	7
	§ 5 AVFALL, UPPLAG OCH DEPONIER	7
	§ 6 ENERGIANLÄGGNINGAR OCH ENSKILDA GRUNDVATTENTÄKTER	7
	§ 7 KEMIKALIER	7
	§ 8 KEMISKA BEKÄMPNINGSMEDEL	7
	§ 9 VÄXTNÄRINGSÄMNEN	7
	§ 10 AVLOPP	7
	§ 11 SCHAKTNINGS- OCH MARKARBETEN	8
3	Allmänna bestämmelser och upplysningar	9
3.1	Information till berörda	9
3.2	Beredskap	9
3.3	Underrättelse om olyckshändelse	9
3.4	Underrättelse om brand	9
3.5	Ersättning	9
3.6	Tillstånd	9
3.7	Dispens	9
3.8	Påföljd vid överträdelse av skyddsföreskrift	9
3.9	Tillsyn	10
4	Övrig lagstiftning	10
4.1	Miljöbalkens allmänna hänsynsregler	10
4.2	Ny och ersättande lagstiftning	10
4.3	Skyltning	10
4.4	Hantering av avfall	10
4.5	Hantering av brandfarliga vätskor och övriga kemikalier	11
4.6	Transport av farligt gods	11
4.7	Avloppsanläggningar och enskilda avlopp	11
4.8	Vattenverksamhet	12
4.9	Fordonstvätt	12
4.10	Energianläggningar	12

1 Vattenskyddsområde med tillhörande föreskrifter

1.1 Syfte

Syftet med vattenskyddsområdet och tillhörande föreskrifter är att säkerställa att Arvidsjaurns reservvattentäkt kan användas som dricksvattentäkt nu och i framtiden, detta genom att begränsa risken för förorening av vattentäkten. De föreslagna skyddsföreskrifterna ska säkerställa att syftet med skyddet uppnås genom att reglera och motverka verksamheter, hantering och åtgärder som kan medföra risk för vattenförorening och ha negativ påverkan på råvattenkvaliteten. Vattenskyddsområdet med tillhörande föreskrifter syftar även till att vara ett underlag vid samhällsplanering, tillsyn och prövning. Bestämmelserna kompletterar grundläggande miljölagstiftning och nödvändig teknisk beredning för att säkra att ett hälsosamt och rent dricksvatten kan produceras till en rimlig kostnad

Utgångspunkten för de föreslagna föreskrifterna är den riskanalys som genomförts av potentiella föroreningskällor i vattentäktens tillrinningsområde, bilaga 2 till ansökan. Som stöd för det arbetet har principerna i Havs och vattenmyndighetens vägledning om inrättande och förvaltning av vattenskyddsområden (Rapportnummer 2021:4) samt Svenskt Vattens rapport vattenskydd – riskanalys och föreskrifter (Rapportnummer 2015-19), varit vägledande.

1.2 Skyddszoner

Vattenskyddsområdet är indelat i primär och sekundär skyddszon. Skyddszonernas gränser redovisas på karta i bilaga 3 till ansökan. I den primära zonen är riskerna för förorening störst och i den sekundära mindre. Föreskrifterna i primär skyddszon ska säkerställa att skada på vattentäkten inte uppkommer, eftersom möjligheten att åtgärda en eventuell skada är mindre än i övriga zoner. Föreskrifterna i sekundär zon ska säkerställa att råvattnets vattenkvalitet bibehålls.

2 Skyddsföreskrifter

2.1 Allmänt

För ett vattenskyddsområde gäller vissa bestämmelser som regleras i så kallade skyddsföreskrifter. Skyddsföreskrifterna ska bidra till att nå syftet med skyddet i de olika zonerna inom vattenskyddsområdet och är ett komplement till annan lagstiftning.

Tillstånd för verksamheter eller åtgärder får endast beviljas om syftet med vattenskyddet inte motverkas. Innan dispens eller tillstånd medges ska samråd mellan tillståndsgivande myndighet och vattentäktens huvudman ske. Om en verksamhet har tillståndsprövats eller ska tillståndsprövas, enligt miljöbalken kapitel 9, 11 eller 12 eller enligt förordning utfärdad med stöd av miljöbalken, behövs inte tillstånd sökas enligt dessa föreskrifter.

Skyddsföreskrifterna gäller inom det skyddsområde som markeras på bifogad karta i bilaga 3 till ansökan.

Utöver de specifika skyddsföreskrifter som fastställs för respektive skyddszon inom ett vattenskyddsområde finns andra restriktioner som gäller inom vattenskyddsområden, se kapitel 4 "övrig lagstiftning".

2.2 Övergångsregler

Befintliga verksamheter som är tillståndspliktiga enligt dessa föreskrifter ska senast fem år efter det att skyddsföreskrifterna vunnit laga kraft ha lämnat in ansökan om tillstånd till den kommunala nämnden för miljöfrågor. Nya tillståndspliktiga verksamheter ska ha erhållit tillstånd innan verksamheten påbörjas.

I de fall det krävs fysiska åtgärder på befintliga anläggningar, maskiner eller dylikt inom befintlig verksamhet för att uppfylla skyddsföreskrifterna, men inte tillstånd krävs, ska åtgärderna ha genomförts senast fem år efter att skyddsföreskrifterna vunnit laga kraft.

2.3 Definitioner

Arbetsfordon: Fordon som är avsedda att användas vid verksamhetsutövning, undantaget fordon som är avsedda enbart för personbefordran och är försedda med 9 sittplatser eller färre. Arbetsfordon kan vara traktorer, lastbilar, transportbilar, grävmaskin, vält med mera. Även arbetsfordon uppställda för reparation ingår.

Arbetsmaskin: Maskiner som används vid verksamhetsutövning och som inte är avsedda att användas för transporter på väg och som drivs med flytande bränsle eller innehåller oljor. Det kan vara stationära förbränningsmotorer, transformatorer, elverk, skotare, skördare med mera. Även arbetsmaskiner uppställda för reparation ingår.

Avfall: Varje föremål, ämne eller substans som ingår i en avfallstyp enligt bilaga 3 till avfallsförordningen 2020:614 och som innehavaren gör sig av med eller avser eller är skyldig att göra sig av med. Hushållsavfall från enskilt hushåll, vilket läggs i enskilda tunnor för regelbunden sophämtning, är ej att betrakta som avfall enligt dessa föreskrifter. Komposterbart hushållsavfall från enskilt hushåll, vilket läggs i hushållskompost på den egna tomten är ej heller att betrakta som avfall.

Avloppsvatten: Avser i dessa föreskrifter

- spillvatten eller annan flytande orenlighet,
- vatten som använts som kylning,
- dagvatten, eller
- vatten som avleds för avvattning av en begravningsplats

Avloppsanläggning: Avser anläggning som tar emot toalettavloppsvatten.

BDT-vatten: bad- disk och tvättvatten

Dagvatten: Vatten som rinner av från gator, vägar, tak och andra hårdgjorda ytor vid regn eller snösmältning och som inte tränger ner i marken.

Deponering: Uppläggning eller förvaring av avfall på eller i jorden, där avfall förvaras under längre tid än ett år.

Djurhållning: Sådan typ av djurhållning som avses i 2 kap. 1–3 §§ miljöprövningsförordningen (2013:251), t.ex. hållande av nötkreatur, hästar, svin, får eller fjäderfän. Som djurhållning betraktas inte hållande av hund eller katt.

Farligt avfall: Omfattar det avfall som avses i §4 avfallsförordningen 2020:614.

Farligt gods; Sådant gods som avses i Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskaps föreskrifter om transport av farligt gods på väg och i terräng (ADR-S) (MSBFS 2018:5). Som farligt gods räknas inte gods som är avsett för personligt bruk eller hushållsbruk eller för sport och fritid, under förutsättning att åtgärder vidtas som förhindrar att innehållet kommer ut under normala transportförhållanden.

Förorenade massor: Massor från ett område, en deponi eller mark, grundvatten eller sediment, vars föroreningshalter överskrider lokal eller regional bakgrundshalt.

Hantering: En verksamhet eller åtgärd som utgörs av tillverkning, bearbetning, behandling, förpackning, förvaring, lagring, transport, användning, omhändertagande, destruktion, konvertering, saluförande, överlåtelse, omlastning eller därmed jämförliga förfaranden.

Kemiska bekämpningsmedel: En kemisk produkt som är avsedd för att förebygga eller motverka att djur, växter eller mikroorganismer, däribland virus, orsakar skada eller olägenhet för människors hälsa eller skada på egendom. Det omfattar växtskyddsmedel som används i huvudsak för att skydda växter och växtprodukter inom jordbruk, skogsbruk och trädgårdsbruk. Begreppet inkluderar även träskyddsmedel.

Mesa: Restprodukt som bland annat kan användas som dammbindningsmedel på grusvägar, som kalkningsmedel i jordbruket, och vid täckning av deponier. Bildas vid sulfatkokning i pappersmassfabrik, bestående av ett slam av olöslig kalciumkarbonat (CaCO_3).

Motordrivet fordon: Motordrivet transportmedel som kan framföras på mark, vatten eller is. Här omfattas bland annat bil, traktor, skoter, vattenskoter och motorbåt. Uttryckligt undantag från definitionen görs för eldriven rullstol eller eldrivet fordon med en tramp- eller vevanordning som är att anse som cykel.

Mängder som normalt förekommer inom ett hushåll: Avser hantering av den mängd som motsvaras av enstaka förpackningar av de storlekarna som man som enskild konsument kan köpa i detaljhandeln. Tillfällig förvaring i samband med målning av enskilt bostadshus ingår också i begreppet.

Sekundärt skydd: Avser anordning som säkerställer att vätska kan uppfångas från en läckande cistern, tank eller annan behållare. Dubbelmantlad cistern, tank eller annan behållare anses ha sekundärt skydd. En invallning, eller rum inomhus med täta väggar, tak och golv är en annan typ av sekundärt skydd.

Slagg: Uppstår vid olika typer av metallurgiska reaktioner. Slagg består huvudsakligen av oxider i form av oönskade ämnen och metaller, och metall med alltför hög föroreningshalt, och avskiljs till exempel som masugnsslagg. Slagg kan även uppstå vid oxidation av metall vid smält- och värmningsprocesser. Slagg kallas även de sintrade klumpar av obrännbart material och aska vilka bildas vid förbränning av fasta bränslen (t.ex. kol och koks).

Upplag: Förvaring av material som läggs öppet på mark, i jord eller i vatten. Som upplag betraktas inte plats på marken för kompostering av hushållsavfall från enskilt hushåll.

Växtnäringsämnen omfattar gödsel från djur (fastgödsel, kletgödsel, flytgödsel och urin), avloppsslam, humanurin, handelsgödsel och liknande ämnen med syfte att höja

växtproduktionen. Gödsel från direkt betande djur ingår inte i begreppet växtnäringsämnen i dessa föreskrifter.

Yrkesmässig. Exempel på yrkesmässig är den som bedriver eller vidtar verksamheten är näringsidkare (exempelvis i skatterättsligt hänseende), kallar sig företagare, uppenbarligen bedriver verksamheten kommersiellt, utför tjänster åt någon annan, tar betalt, gör något som faller under miljöbalken inom en i övrigt yrkesmässig verksamhet, gör så i större omfattning, med viss varaktighet eller periodiskt återkommande, inte agerar som privatperson. Det kan räcka med att din verksamhet uppfyller en av punkterna ovan. Ibland behöver fler än en vara uppfylld för att din verksamhet eller det du gör ska kunna bedömas vara yrkesmässig.

2.4 Skyddsföreskrifter

§ 1 PETROLEUMPRODUKTER OCH ANDRA BRANDFARLIGA VÄTSKOR

Primär skyddszon och sekundär skyddszon

Hantering av petroleumprodukter och andra brandfarliga vätskor i större volym än sammanlagt 100 liter är förbjuden. Undantag från förbudet gäller om hanteringen sker med sekundärt skydd, samt för oljetankar för byggnader som förvaras inomhus och som är utrustade och placerade så att hela den lagrade volymen kan samlas upp vid läckage och förhindras tränga ned i mark och nå grundvattnet. Undantag från förbudet gäller även för drivmedel i fordon och arbetsmaskinens egna bränsletankar.

§ 2 UPPSTÄLLNING OCH SKÖTSEL AV FORDON OCH MASKINER

Primär skyddszon

Tankning eller uppställning av arbetsfordon eller arbetsmaskin kräver tillstånd av kommunens nämnd för miljöfrågor. Undantag för tillståndsplikten gäller om platsen är utrustad med sekundärt skydd, så att hela den lagrade volymen kan insamlas och omhändertags vid läckage.

§ 3 DAGVATTEN OCH VÄGHÅLLNING

Primär skyddszon

Kemisk halkbekämpning och kemisk dammbekämpning på vägar kräver tillstånd av den kommunala nämnden för miljöfrågor. Saltblandad sand med maximalt 4 % salt är undantagen tillståndskravet.

Snö härrörande från trafikerade ytor utanför den primära skyddszonen kräver tillstånd av den kommunala nämnden för miljöfrågor.

Upplag eller tillverkning av asfalt, mesa, oljegrus eller kemiska halkbekämpningsmedel är förbjudet.

Sekundär skyddszon

Kemisk halkbekämpning eller kemisk dammbekämpning på vägar kräver tillstånd av den kommunala nämnden för miljöfrågor. Undantagen tillståndskravet är saltblandad sand med maximalt 4 % salt.

Upplag eller tillverkning av asfalt, mesa, oljegrus eller kemiska halkbekämpningsmedel kräver tillstånd av den kommunala nämnden för miljöfrågor.

§ 4 MILJÖFARLIG VERKSAMHET

Primär och sekundär skyddszon

Nytablering eller ändring av verksamhet, som är anmälningspliktig enligt bilaga till miljöprövningsförordning (2013:251) och som inte regleras under någon annan punkt i dessa skyddsföreskrifter, kräver tillstånd av den kommunala nämnden för miljöfrågor.

§ 5 AVFALL, UPPLAG OCH DEPONIER

Primär och sekundär skyddszon

Deponering, lagring eller spridning av farligt avfall eller förorenade massor är förbjuden. Undantag från förbudet gäller om platsen är utrustad med sekundärt skydd men kräver då tillstånd av kommunala nämnden för miljöfrågor. Undantag från förbudet gäller även för lagring i kärl avsedda för kommunal sophämtning samt för hantering av trädgårdsavfall.

§ 6 ENERGIANLÄGGNINGAR OCH ENSKILDA GRUNDVATTENTÄKTER

Primär skyddszon och sekundär skyddszon

Nytablering av anläggning för lagring eller utvinning av kyla eller värmeenergi från berg, mark eller vatten kräver tillstånd av den kommunala nämnden för miljöfrågor.

Nytablering av brunn för enskild vattenförsörjning kräver tillstånd av den kommunala nämnden för miljöfrågor.

§ 7 KEMIKALIER

Primär och sekundär skyddszon

Hantering av större mängder kemikalier än vad som normalt förekommer inom ett hushåll kräver tillstånd av den kommunala nämnden för miljöfrågor.

§ 8 KEMISKA BEKÄMPNINGSMEDEL

Primär skyddszon

Hantering av kemiska bekämpningsmedel är förbjuden. Undantag från förbudet gäller hantering av bekämpningsmedel klass 3 i samband med punktsanering av ohyra eller skadedjur i anslutning till byggnader.

Sekundär skyddszon

Hantering av kemiska bekämpningsmedel kräver tillstånd av den kommunala nämnden för miljöfrågor. Undantag från tillståndskravet gäller hantering av bekämpningsmedel klass 3 i samband med punktsanering av ohyra eller skadedjur i anslutning till byggnader.

§ 9 VÄXTNÄRINGSÄMNER

Primär skyddszon

Hantering av växtnäringsämnen kräver tillstånd av den kommunala nämnden för miljöfrågor. Undantag från förbudet gäller för trädgårdsskötsel samt inomhuslagring av växtnäringsämnen med mängder som normalt förekommer inom ett hushåll.

§ 10 AVLOPP

Primär skyddszon

Etablering av avloppsanläggningar för toalettavlopp är förbjuden. Undantag från förbudet gäller avloppsanläggningar för svartvatten med slutna system.

Utbyggnad eller väsentlig ändring i befintlig avloppsanläggning kräver tillstånd av den kommunala nämnden för miljöfrågor.

Etablering av avloppsanläggningar för BDT-vatten kräver tillstånd av den kommunala nämnden för miljöfrågor.

Upplysning: För slutna avloppssystem gäller den generella tillståndsplikten enligt 9 kap. miljöbalken för avloppsanläggningar

§ 11 SCHAKTNINGS- OCH MARKARBETEN

Primär skyddszon

Schaktningsarbeten som är större än 200 m³ eller djupare än 1 m under markytan, till exempel i samband med vägbyggen eller annat byggande, kräver tillstånd av den kommunala nämnden för miljöfrågor. Undantag från tillståndskravet gäller schaktningsarbete för drift och underhåll av det kommunala ledningsnätet, för telekommunikation och elförsörjning samt för att förhindra spridning av föroreningar till grundvattnet. Sådana arbeten ska dock snarast möjligt anmälas till den kommunala nämnden för miljöfrågor.

Användning av slagg, avfall eller produkter som helt eller delvis är tillverkade av återvunnet avfall vid mark- eller anläggningsarbeten kräver tillstånd av den kommunala nämnden för miljöfrågor.

3 Allmänna bestämmelser och upplysningar

3.1 Information till berörda

Det är lämpligt att huvudmannen regelbundet informerar samtliga fastighetsägare och brukare inom skyddsområdet om här meddelade föreskrifter.

3.2 Beredskap

Uppgifter angående vattenskyddsområdet samt en plan för sanering vid akut föroreningsrisk bör finnas hos Räddningstjänsten. Räddningstjänsten ska även ha uppgifter om kontaktpersoner inom kommunen samt huvudman för vattentäkten.

Beredskapsplaner för dricksvattenförsörjning bör upprättas eller revideras inom fem år från den dag dessa föreskrifter har trätt i kraft.

3.3 Underrättelse om olyckshändelse

Olyckshändelser, spill eller läckage, som utgör risk för vattenförorening, ska omedelbart anmälas av den som orsakat tillbudet eller fått kännedom om tillbudet. Anmälan ska göras till den kommunala räddningstjänsten, på telefonnummer 112.

3.4 Underrättelse om brand

Vid brandsläckningsarbete som kan medföra infiltration av förorenat släckvatten inom vattenskyddsområdet ska vattentäktens huvudman samt berörd kommuns nämnd för miljöfrågor omedelbart underrättas

3.5 Ersättning

Eventuell ersättning för intrång i pågående markanvändning med mera regleras i 31 kap. 4 § miljöbalken. Fastighetsägare och innehavare av särskild rätt till fastighet kan ha rätt till ersättning om föreskrift för vattenskyddsområde innebär att pågående markanvändning avsevärt försvåras inom berörd del av fastighet. Detsamma gäller om mark tas i anspråk. Ersättning utgår dock inte för den "förlust" som beror på att förväntningar om ändring i markens användningssätt inte kan infrias på grund av skyddsföreskrift.

3.6 Tillstånd

Tillstånd enligt dessa föreskrifter krävs inte om verksamheten har tillståndsprovats eller kräver tillstånd enligt 9 eller 11 kap. miljöbalken. I det fall tillstånd krävs enligt dessa föreskrifter ska ansökan prövas av den kommunala nämnden för miljöfrågor.

3.7 Dispens

Prövningsmyndigheten får, om särskilda skäl föreligger, ge dispens från skyddsföreskrifterna under förutsättning att verksamheten eller åtgärden inte strider mot bestämmelser i miljöbalken och under förutsättning att detta inte motverkar syftet med vattenskyddet. En dispens får förenas med de villkor som behövs. Arvidsjaurs kommuns

3.8 Påföljd vid överträdelse av skyddsföreskrift

Överträdelse av skyddsbestämmelserna kan medföra ansvar enligt 29 kap. 2 § samt 29 kap. 2 a § miljöbalken (1998:808). För brott mot områdesskydd döms till böter eller fängelse i högst två år den som med uppsåt eller av oaktsamhet, orsakar en skada eller en risk för skada på eller annan olägenhet.

3.9 Tillsyn

Enligt miljötillsynsförordningen (2011:13) har länsstyrelsen ansvar för tillsyn över vattenskyddsområde som har beslutats av länsstyrelsen medan kommunen har tillsyn över vattenskyddsområde som har beslutats av kommunen. Tillsynen över de vattenskyddsområden som länsstyrelsen beslutat om kan länsstyrelsen överlåta till kommunal nämnd.

4 Övrig lagstiftning

Tillstånd och dispens enligt föreskrifterna i detta beslut fritar inte från prövning enligt annan lagstiftning. Utöver ovanstående föreskrifter gäller bland annat vad som sägs i övriga författningar och föreskrifter.

4.1 Miljöbalkens allmänna hänsynsregler

I 2 kap. 3 § miljöbalken (SFS 1998:808) finns allmänna hänsynsregler som innebär att alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidtar en åtgärd ska utföra de skyddsåtgärder, iakttä de begränsningar och vidta de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten eller åtgärden medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön.

Det innebär att om en yt- eller grundvattentillgång utnyttjas eller kan komma att utnyttjas för vattentäkt, är alla som vill bedriva sådan verksamhet eller vidta sådana åtgärder i vatten eller på land som kan skada vattentillgången skyldiga att vidta de skyddsåtgärder, tåla de begränsningar av verksamheten och iakttä de försiktighetsmått i övrigt som skäligen kan fordras för att förebygga eller avhjälpa skadan.

4.2 Ny och ersättande lagstiftning

Ny eller ersättande lagstiftning eller bestämmelser enligt förordningar, som fastställs efter beslutsdatum och som utökar skyldigheterna inom aktuellt vattenskyddsområde, gäller utöver här meddelade föreskrifter. Det gäller även definitionerna i föreskrifterna

4.3 Skyltning

Huvudmannen för vattentäkten ska se till att informationsskyltar finns uppsatta på väl synlig plats invid vägar som leder in i och genom vattenskyddsområdet. Skyltar får sättas upp annans mark och om frivillig överenskommelse inte kan träffas kan Länsstyrelsen ålägga markägare att upplåta mark för ovan nämnda ändamål. Skyltningen ska utföras enligt Naturvårdsverkets rekommendationer.

För uppsättande av skyltar för utmärkning av vattenskyddsområde, inom ett avstånd av 50 meter från vägområdet, krävs enligt 46 § väglagen länsstyrelsens tillstånd. I det fall området är detaljplanelagt krävs bygglov. Inom vägområdet krävs tillstånd av vägghållningsmyndigheten enligt 43 § väglagen. Uppsättning av skyltar som inte kräver tillstånd av vägghållningsmyndigheten ska ske i samråd med vägghållaren.

4.4 Hantering av avfall

För hantering av avfall gäller bestämmelser enligt avfallsförordningen 2020:614.

Anläggning för återvinning, sortering, behandling eller mellanlagring av avfall eller farligt avfall samt viss uppläggning av massor prövas av länsstyrelsen för tillståndspliktig miljöfarlig verksamhet och den kommunala nämnden för miljöfrågor för anmälningspliktig verksamhet. Gränser för anmälningsplikt regleras i miljöprövningsförordningen (2013:251). Vid prövningen ska skyddet av vattentäkten speciellt beaktas och lokaliseringen inom skyddsområdet får endast godkännas om tillräckliga skyddsåtgärder vidtas för att

säkerställa att inte mark eller grundvatten förorenas. Alternativa lokaliseringar utanför skyddsområdet ska dock alltid förordas.

4.5 Hantering av brandfarliga vätskor och övriga kemikalier

I Naturvårdsverkets föreskrifter om skydd mot mark- och vattenförorening vid hantering av brandfarliga vätskor och spilloljor (NFS 2021:10) finns regler som gäller vid hantering av brandfarliga vätskor inom och utanför vattenskyddsområden.

Inom vattenskyddsområden gäller föreskrifterna vid hantering av mer än totalt 150 liter brandfarliga vätskor och spilloljor i cisterner med anslutna rör- och slangledningar och i lösa behållare. Utanför vattenskyddsområde gäller föreskrifterna vid hantering av mer än totalt 1 m³ brandfarliga vätskor och spilloljor i cisterner med anslutna rör- och slangledningar.

Föreskrifterna innehåller bland annat krav på information till tillsynsmyndigheten samt krav på sekundärt skydd och kontroll av sekundärt skydd inom vattenskyddsområde. Cisterner i och ovan mark samt lösa behållare ska inom vattenskyddsområdets vattentäktzon, primär (inre) skyddszon och sekundär (yttre) skyddszon ha sekundärt skydd. Vidare finns krav på skyltning vid påfyllningsanslutningar för cisterner inom vattenskyddsområden.

Om vattenskyddsområdets skyddsföreskrifter innehåller strängare krav än dessa föreskrifter gäller de kraven.

För hantering av kemikalier eller petroleumprodukter ska i övrigt iakttas vad som gäller enligt 14 kap. miljöbalken angående kemiska produkter, lagen om brandfarliga och explosiva varor (2010:1011), lagen om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor (1999:381) samt förordningen om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor (2015:236).

Naturvårdsverkets föreskrifter om skydd mot mark- och vattenförorening vid hantering av Användning av kemiska bekämpningsmedel

I Naturvårdsverkets författningssamling, NFS 2015:2, finns föreskrifter om användningen av bekämpningsmedel inom vattenskyddsområde. Kommentarer och anvisningar till hur föreskrifterna ska tillämpas finns i Havs- och vattenmyndighetens vägledning (2016:7) Tillstånd till användning av bekämpningsmedel inom vattenskyddsområde. Dessa regler gäller parallellt med skyddsföreskrifterna.

Vägledningen innehåller en beskrivning av regelverket och myndigheternas ansvarsfördelning, råd och rekommendationer för vilka uppgifter som bör tas in i en ansökan, förslag på utformning av beslut samt lämplig utformning av villkor för att begränsa oavsiktlig spridning.

Föreskrifterna har stöd av förordning om bekämpningsmedel (SFS 2014:425).

4.6 Transport av farligt gods

Länsstyrelsen anvisar rekommenderade transportvägar för farligt gods i särskilt beslut. Uppdatering av rekommendationerna sker löpande i samarbete med kommunen och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap. Om transporter av farligt gods sker ska det fordon som används uppfylla MSBs krav enligt ADR/ADR-S.

4.7 Avloppsanläggningar och enskilda avlopp

En avloppsanläggning är enligt miljölagstiftningen en miljöfarlig verksamhet. Ägaren av en avloppsanläggning är en verksamhetsutövare i lagens mening, detta omfattar även enskilda avlopp. I miljöbalkens andra kapitel finns de allmänna hänsynsregler som varje verksamhetsutövare är skyldig att iakttä. Reglerna ställer krav på att man ska känna till de risker för miljön och människors hälsa som verksamheten kan tänkas orsaka, att man utför

de skyddsanordningar och försiktighetsmått som inte är orimliga för att undvika olägenhet för människors hälsa eller miljön och att man väljer den lämpligaste platsen för verksamheten. Det är inte tillåtet att utan tillstånd anlägga ett avlopp med vattentoalett. Om man vill anlägga ett avlopp för bad-, disk- och tvättvatten krävs det i regel en anmälan till kommunala nämnden för miljöfrågor.

Anläggningars funktion ska vara acceptabel enligt den kommunala nämnden för miljöfrågors bedömning. För ändringar i avloppsanläggningars funktion som kan medföra väsentlig förändring av avloppsvattnets mängd eller sammansättning krävs tillstånd av den kommunala nämnden för miljöfrågor.

Havs- och vattenmyndigheten har arbetat fram allmänna råd om små avloppsanordningar för hushållsspillvatten upp till 25 personekvivalenter (pe), HVMFS 2016:17, samt en tillhörande handbok 2008:3 (Små avloppsanläggningar - handbok till allmänna råd). Där framgår vilka krav som bör ställas enligt de allmänna hänsynsreglerna i kapitel 2 miljöbalken vid prövning och tillsyn av enskilda avlopp.

I Havs- och vattenmyndighetens allmänna råd om små avloppsanordningar för hushållsspillvatten (HVMFS 2016:17) framgår även att vattenskyddsområden är exempel på områden som uppfyller punkt 3 (skyddsintresset för områden som är skyddade enligt 7 kap. miljöbalken medför ett behov av särskilda försiktighetsmått) för hög skyddsnivå .

4.8 Vattenverksamhet

Enligt miljöbalken (1998:808) 11 kapitel krävs tillstånd för vattenverksamhet, med vissa undantag. Med vattenverksamhet avses uppförande, ändring, lagning och utrivning av dammar eller andra anläggningar i vattenområden, fyllning och pållning i vattenområden, bortledning av vatten från eller grävning, sprängning och rensning i vattenområden samt andra åtgärder i vattenområden om åtgärden syftar till att förändra vattnets djup eller läge.

Markavvattning får inte utföras utan tillstånd. Tillstånd för markavvattning söks vanligen hos länsstyrelsen. Mark- och miljödomstolen prövar tillstånd för markavvattning i fall som framgår av 7 kap. 19 eller 20 § lagen (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet.

Tillstånd till övrig vattenverksamhet söks hos mark- och miljödomstolen. För vissa mindre vattenverksamheter ersätts kravet på tillstånd med att en anmälan till länsstyrelsen ska göras. Verksamheten eller åtgärden får påbörjas tidigast 8 veckor efter att länsstyrelsen har bedömt att anmälan är komplett. Länsstyrelsen kan svara på frågor angående vilka verksamheter som ska anmälas.

4.9 Fordonstvätt

Enligt miljöbalken är utsläpp av avloppsvatten en miljöfarlig verksamhet och det är inte tillåtet att släppa ut orenat avloppsvatten. I 9 kap. 7 § miljöbalken står det att *Avloppsvatten skall avledas och renas eller tas om hand på något annat sätt så att olägenhet för människors hälsa eller miljön inte uppkommer. För detta ändamål skall lämpliga avloppsanordningar eller andra inrättningar utföras.*

Smutsvattnet från tvätt av motorfordon innehåller föroreningar som metaller, oljerester, kemikalier från bilvårdsmedel med mera och är skadligt för människan och miljön, vilket gör att det klassas som avloppsvatten.

4.10 Energianläggningar

Energianläggningar, t.ex. i form av värmepumpar, är anmälnings- eller tillståndspliktig verksamhet enligt 17 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd (FMH). Anmälan eller ansökan lämnas till den kommunala nämnden för miljöfrågor.